

ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการคลังสินค้าผ้าย้อมคราม
กรณีศึกษา ร้านเฮือนนางคราม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
Factors Affecting Warehouse Management of Indigo Dyed
Caes Study: Huean Nang Kram Shop Mueang Sakonnakhon

ชฎาพร แนนชิต¹ พัลลภ จันทร์กระจำง¹ เกริกไกร ปริญาพล¹
E-mail: chadaporn@snru.ac.th

บทคัดย่อ

ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการคลังสินค้าผ้าย้อมคราม กรณีศึกษา: ร้านเฮือนนางคราม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและสาเหตุภายในคลังสินค้า เพื่อศึกษาขั้นตอนการทำงานภายในคลังสินค้าผ้าย้อมคราม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพแนวคิดระบบสต็อกการคลังสินค้า โดยใช้ระเบียบวิธีแบบวิจัยเชิงคุณภาพและแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้ เป็นการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง กับธุรกิจผ้าย้อมคราม ร้านเฮือนนางคราม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีจำนวน 4 คน คือ เจ้าของธุรกิจ จำนวน 1 คน ผู้ช่วยเจ้าของธุรกิจ จำนวน 1 คน พนักงานเดิม จำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินและเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยจัดทำสร้างขึ้นเอง คณะผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการคลังสินค้าผ้าย้อมครามร้านเฮือนนางคราม มีปัจจัย 4 ด้าน ที่มีผลต่อการบริหารจัดการคลังสินค้าผ้าย้อมคราม ได้แก่ 1. ด้านบุคคล 2. ด้านวัตถุดิบ/สินค้าสำเร็จรูป 3. ด้านคลังสินค้า 4. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมไปถึงการบันทึกการขายการสต็อกการคลังสินค้า สาเหตุที่เกิดปัจจัย 4 ด้าน เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) เข้ามาทำให้คำสั่งซื้อจากลูกค้าลดลงเป็นอย่างมาก เกิดปัญหาสินค้าที่มีการผลิตเกิดการล้นคลังสินค้า พร้อมทั้งสินค้าที่รอการจำหน่าย การขนส่งที่ชะงักงัน การขาดกระบวนการบริหารจัดการที่ดี การจัดเก็บสินค้าที่ไม่เป็นระบบ ไม่มีพื้นที่ในการจัดเก็บ กิจกรรมภายในคลังสินค้าที่ไม่มีประสิทธิภาพ การบันทึกการขายการสต็อกการคลังสินค้าผิดพลาด ไม่มีเวลาบันทึกการขาย การตรวจสอบสต็อกสินค้าภายในคลังสินค้าที่ไม่สม่ำเสมอ เป็นต้น ผู้วิจัยจึงได้มีการนำแนวคิด ทฤษฎี การบริหารจัดการคลังสินค้าเข้ามาปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาเพื่อมีประสิทธิภาพ มีความคล่องตัว และสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ปัจจัย การบริหารจัดการ คลังสินค้า ผ้าย้อมคราม

Abstract

This study aims to examine the issues and underlie causes affecting the management of an indigo-dyed fabric warehouse, focusing on the Huean Nang Kram Shop in Sakon Nakhon Province. It also seeks to enhance the efficiency of the stock card system within the warehouse. Utilizing qualitative research methods, including semi-structured interviews, the study employs purposive sampling with participants from Huean Nang Kram Shop, comprising one business owner, their assistant, and two former employees. Data collection and analysis were conducted using a bespoke interview form created by the researcher.

The study identifies four critical factors influencing the management of the indigo-dyed fabric warehouse: 1) Personnel, 2) Management of raw materials and finished goods, 3) Warehouse operations, and 4) Information technology aspects, including stock card recording. These challenges have been exacerbated by the COVID-19 pandemic, leading to a significant decrease in customer orders, resulting in production and storage issues, slow product turnover, transportation delays, and a lack of effective management processes. In doing so, the study applies warehouse management theories to devise solutions that enhance efficiency, flexibility, and speed in warehouse operations.

Keywords: factors, management, warehouse, indigo-dyed fabric

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ความเป็นมาของปัญหา

ปัจจุบันคลังสินค้าเข้ามามีบทบาทต่อภาคอุตสาหกรรมจนถึงธุรกิจขนาดเล็กทุกประเภท คลังสินค้า (Warehouse) ทำหน้าที่เป็นสถานที่รับสินค้า จัดเก็บสินค้า กระจายสินค้า พร้อมทั้งการดูแลรักษาสินค้าให้อยู่ในสภาพคงเดิม คลังสินค้าแบ่งการจัดเก็บสินค้าออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ วัตถุดิบ (Material) สินค้าสำเร็จรูป (Finished Goods) รวมไปถึงการบริหารจัดการคลังสินค้า (Warehouse Management) ที่เป็นปัจจัยหลักของคลังสินค้าในการควบคุม จัดระเบียบภายในคลังสินค้าตั้งแต่การรับสินค้า (Receiving) การตรวจพิสูจน์ทราบ (Identify Goods) การตรวจแยกประเภท (Sporting Goods) งานจัดเก็บสินค้า (Put Away) งานดูแลรักษาสินค้า (Holding Goods) งานจัดส่งสินค้า (Dispatch Goods) การนำออกจากที่เก็บ (Picking) จากกิจกรรมภายในคลังสินค้าที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อการบริหารจัดการกิจกรรมภายในคลังสินค้าให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและการใช้ประโยชน์เต็มที่จากพื้นที่

ร้านเหือนนางคราม ตั้งอยู่ที่ 116/1 ถนนอนามัย ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร เป็นธุรกิจเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ผ้าย้อมคราม ที่ก่อตั้งมาประมาณ 10 ปี โดย คุณฐิติมา บุญต่าย ผู้ที่ชื่นชอบในภูมิปัญญาการย้อมคราม ทางร้านมีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมคราม ตั้งแต่เสื้อมัดย้อมคราม ผ้าคลุมไหล่ ผ้าพันคอ ผ้ามัดหมี่ กระเป๋า เครื่องประดับ พวงกุญแจ เป็นต้น ผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นของร้าน คือ เสื้อมัดย้อมครามลายฟองคราม ที่เป็นลายเอกลักษณ์ของทางร้าน เกิดแรงบันดาลใจจากการทอครามที่ทำให้สารในน้ำครามที่มีชื่อว่า อินดอกซิล (Indoxyl) ได้ทำปฏิกิริยาออกซิไดส์กับก๊าซออกซิเจน จนเกิดการแยกชั้นระหว่างเนื้อครามกับฟองคราม ที่ได้รับการตอบรับจากลูกค้าเป็นอย่างมาก จากสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ผ่านมามีทางร้านประสบปัญหาในการรับคำสั่งซื้อของลูกค้าที่ลดลง การบริหารจัดการคลังสินค้าที่ไม่มีประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าที่เกินกว่าอัตราความต้องการของลูกค้า ส่งผลกระทบต่อคลังสินค้าเกิดปัญหาสินค้าล้นคลังตามมา รวมทั้งการบริหารจัดการธุรกิจเพียงคนเดียวทั้งในส่วนการผลิต การจัดเก็บ การแยกประเภทสินค้า การตรวจนับสินค้า การจัดส่งสินค้า การบริการลูกค้า แต่เดิมมีการนำแนวคิดระบบสต็อกการ์ด (Stock Card) เข้ามาช่วย แต่เกิดปัญหาในการเช็คสต็อกและไม่มีเวลาดูรายการสต็อกสินค้า

ดังนั้น ทางคณะผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการคลังสินค้าผ้าย้อมคราม กรณีศึกษา ร้านเหือนนางคราม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ที่เกิดปัญหาการดำเนินงานภายในกิจกรรมคลังสินค้า การจัดเก็บสินค้าที่ไม่เป็นระบบ ไม่มีการคัดแยกประเภทสินค้าหลังจากการผลิตสินค้าตามคำสั่งซื้อของลูกค้า การผลิตสินค้าเกินอัตราความต้องการของลูกค้า สินค้าคงคลังล้นคลัง พื้นที่จัดเก็บสินค้าที่ไม่เพียงพอ ไม่มีเวลาทำความสะอาดพื้นที่จัดเก็บสินค้า การตรวจนับสินค้าที่มีการนำเอาแนวคิดระบบสต็อกการ์ดเข้ามาช่วย แต่ทางร้านเกิดปัญหาไม่มีเวลาดูรายการสต็อกสินค้า จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการคลังสินค้าผ้าย้อมคราม เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในคลังสินค้า และนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการคลังสินค้าให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ประกอบการผ้าย้อมคราม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการคลังสินค้าผ้าย้อมคราม ร้านเหือนนางคราม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการจัดคลังสินค้าใหม่โดยเพิ่มพื้นที่ว่างภายในคลังสินค้าผ้าย้อมคราม ร้านเหือนนางคราม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย

ในการศึกษาผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการแบบวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้ทราบถึงประเด็นในรายละเอียดที่สำคัญ และผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured interviews) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือก คือผู้ที่มีอำนาจและเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ ผู้ที่ให้ข้อมูล (Key Information) จำนวนทั้งหมด 4 คน คือ เจ้าของธุรกิจ จำนวน 1 คน ผู้ช่วยเจ้าของธุรกิจ จำนวน 1 คน พนักงาน จำนวน 2 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

3.1 การสังเกต คือ การสังเกตปัญหาที่เกิดขึ้นจริงภายในคลังสินค้าของร้านเหือนนางคราม เป็นการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ทำการซักถามและจดบันทึกข้อมูลเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์

3.2 การบันทึกข้อมูล โดยการจดบันทึกข้อมูลที่สอบถามผู้ให้ข้อมูลรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นของร้านเหือนนางคราม

3.3 การศึกษาข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงข้อมูลต่างๆ เช่น หนังสือ บทความ วารสาร นิตยสาร สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทต่างๆ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study) เป็นการเก็บข้อมูลในลักษณะข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากหนังสือและเอกสารงานวิชาการต่างๆ ทั้งที่เป็นหนังสือ และสื่อสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ งานเขียนทางวิชาการ บทความทางวิชาการ ตลอดจนหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทต่างๆ ในการนี้ผู้วิจัยจะเลือกเฉพาะในส่วนที่เชื่อมโยง หรือที่มีส่วนสัมพันธ์กับเนื้อหาสาระกรอบแนวคิดในการวิจัย และเป็นข้อมูลที่มีส่วนสัมพันธ์กับบทสัมภาษณ์

4.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยมีคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ ขั้นตอนการรับสินค้าเป็นอย่างไร มีการจัดเรียงสินค้าอย่างไร พนักงานทำงานอย่างไร ขั้นตอนการเก็บสินค้า กระบวนการในการจำหน่ายสินค้า สินค้าชนิดไหนขายดีที่สุดในวัน สินค้าชนิดไหนขายได้ปานกลาง สินค้าชนิดไหนขายได้น้อยที่สุด วิธีการปรับปรุงสินค้าเป็นอย่างไร มีแนวทางอย่างไรในการแก้ไขปัญหาการจัดเรียงสินค้า

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์หลักในการแก้ไขปัญหาโดยแผนภาพแสดงเหตุและผลเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา มุ่งเน้นถึงสาเหตุที่สำคัญเพื่อระบุถึงสาเหตุว่ามาจากปัจจัยในด้านใดบ้าง

ผลการวิจัย

สภาพทั่วไปคลังสินค้าผ้าย้อมคราม คลังสินค้าผ้าย้อมครามลักษณะเป็นสไตล์แบบบ้านน็อคดาวน์ มีพื้นที่ขนาดพื้นที่ด้านกว้าง 8 เมตร ความยาว 3.25 เมตร และมีความสูง 3.50 เมตร แบ่งพื้นที่ร้านออกเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1-2 เป็นพื้นที่สำหรับการบริการลูกค้า มีพื้นที่ด้านกว้าง 5.50 เมตร ส่วนที่ 3 เป็นส่วนสำหรับคลังสินค้า มีพื้นที่ด้านกว้าง 2.50 เมตร รวมพื้นที่ทั้งหมด 26 ตารางเมตร พื้นที่ที่ใช้งานได้จริงในการจัดเก็บสินค้า มีขนาดด้านกว้าง 1 เมตร ยาว 3.25 เมตร ยกเว้นบริเวณร้านค้า พื้นที่กว้าง 1 เมตร ยาว 2.50 เมตร ที่ไม่สามารถจัดวางสินค้าได้ เนื่องจากเป็นพื้นที่ทางเข้า-ออก ของร้านค้า ดังนั้นพื้นที่ที่สามารถใช้ในการจัดเก็บสินค้าได้จริงเท่ากับ 19.50 ตารางเมตร ความสามารถในการจัดเก็บสินค้าคิดจากพื้นที่ทั้งหมด 19.50 ตารางเมตร สามารถจัดเก็บสินค้าผ้าย้อมคราม โดยแยกรายละเอียดสินค้าดังนี้ ชั้นวางสินค้าสำหรับวางเสื้อยืดมัดย้อม กว้าง 1.68 เมตร ยาว 29 เซนติเมตร สูง 1.56 เมตร ชั้นวางสินค้าสำหรับวางเสื้อโปโลมัดย้อม กว้าง 1.26 เมตร ยาว 29 เซนติเมตร สูง 2.03 เมตร ชั้นวางสินค้าสำหรับวางผ้าพันคอมัดย้อม กว้าง 84 เซนติเมตร ยาว 29 เซนติเมตร สูง 1.45 เมตร ชั้นวางสินค้าสำหรับวางผ้าคลุมไหล่มัดย้อม กว้าง 84 เซนติเมตร ยาว 29 เซนติเมตร สูง 1.45 เมตร ราวแขวนเสื้อผ้า ยาว 2 เมตร สูง 1 เมตร ขนาดตู้โชว์สินค้า กว้าง 1.50 เมตร ยาว 35 เซนติเมตร สูง 1.50 เมตร พื้นที่ที่ไม่สามารถวางสินค้าได้พื้นที่ทางเข้า-ออก ของร้านค้า กว้าง 1 เมตร ยาว 2.50 เมตร

ในการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในคลังสินค้าโดยการใช้แผนภูมิผังก้างปลาทำให้เราทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นภายในคลังสินค้าร้านเฮือนนางคราม โดยพิจารณาจาก บุคลากร ระบบการจัดเก็บ พื้นที่ในการจัดเก็บและเทคโนโลยีพบว่า ประสิทธิภาพการจัดการคลังสินค้ามีสาเหตุหลัก 4 ด้านคือ ด้านพนักงาน ด้านพื้นที่ในการจัดเก็บ ด้านระบบการจัดเก็บ และด้านเทคโนโลยี ด้านพนักงาน มีความล่าช้าในการเคลื่อนย้ายขนถ่ายจัดเก็บวัตถุดิบและสินค้าสำเร็จรูป สาเหตุมาจากพนักงานยังไม่มี ความเชี่ยวชาญในการทำงาน ขาดประสบการณ์ในการจัดการคลังสินค้า ด้านพื้นที่ในการจัดเก็บ ไม่มีการวางแผนการทำงาน ทำให้ไม่มีลำดับขั้นตอนการทำงาน ใช้พื้นที่วางสินค้าไม่เหมาะสม ขาดการวางแผนคลังสินค้าและการจัดเรียงสินค้าอย่างเป็นระเบียบทำให้เกิดปัญหาในการหยิบสินค้าและการจัดเก็บสินค้าแต่ละครั้งใช้เวลานานและใช้ระยะทางที่มากในการค้นหาสินค้าและค้นหาพื้นที่ในการวางสินค้า ด้านการจัดเก็บ ขาดทักษะการจัดการคลังสินค้าทำให้ระบบการทำงานภายในคลังสินค้าไม่เป็นไปตามขั้นตอนที่เหมาะสม ใช้ทรัพยากรไม่คุ้มค่า ด้านเทคโนโลยี ไม่มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการภายในคลังสินค้าทำให้ข้อมูลที่เกิดขึ้นไม่ตรงกับจำนวนสินค้าที่มีอยู่จริง การบันทึกรายการสินค้า พบข้อผิดพลาดในการบันทึกเนื่องจากไม่มีเวลาตรวจสอบสต็อกสินค้า ไม่มีการจดบันทึกรายการสินค้าให้เป็นปัจจุบัน เนื่องจากมีการทำงานคนเดียว จึงเกิดความผิดพลาด รวมไปถึงการเสียเวลาในการค้นหาประเภทสินค้าและไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า

การจัดระเบียบคลังสินค้าโดยการใช้หลักการ 5 ส เนื่องจากก่อนการปรับปรุงมีการวางสินค้าไม่เป็นระเบียบไม่มีแบบแผนทำให้เกิดความล่าช้าในการขนถ่ายสินค้า ใช้เวลานานในการค้นหาสินค้าเนื่องจากสินค้ามีการจัดวางที่ไม่เป็นระเบียบไม่มีการกำหนดพื้นที่และตำแหน่งของการวางสินค้าไม่มีป้ายชื่อกำกับรายการสินค้า ทำให้เสียเวลาในการค้นหาสินค้าและเสียพื้นที่ภายในคลังสินค้า แนวทางในการปรับปรุงเพื่อประสิทธิภาพคลังสินค้าให้มีระเบียบ งานต่อการขนถ่าย การหาสินค้าคือการจัดทำกิจกรรม 5 ภายในคลังสินค้าและการใช้ใบรายการสต็อกการ์ด (Stock Card) เข้ามาช่วยในการจดบันทึกรายการสินค้า การจัดทำพื้นที่สำหรับเก็บสินค้า ปรากฏว่าการทำงานของพนักงานสามารถทำได้อย่างรวดเร็วและสะดวก การนำสินค้ามาจัดเก็บไว้เป็นระเบียบ แยกประเภทของสินค้า

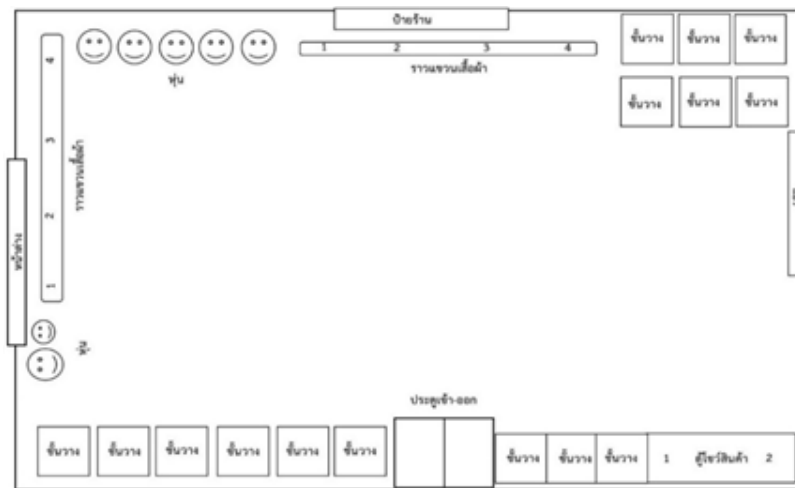

พนักงานสามารถลดเวลาในการขนถ่ายสินค้า ทำให้มีพื้นที่ในคลังสินค้าเพิ่มขึ้น บริเวณทางเดินมีการจัดแบ่งพื้นที่สำหรับทางเดินไม่มีสินค้าวางกระจัดกระจาย พนักงานสามารถหยิบสินค้าได้อย่างรวดเร็ว

การดำเนินงานกิจกรรมภายในคลังสินค้า ผู้วิจัยได้ทำการจัดเรียงสินค้า ตรวจสอบสินค้า รวมทั้งการตรวจสอบสต็อกการ์ด ใช้ผู้จัดเรียงสินค้าจำนวน 2 คน ผู้บันทึกข้อมูล 1 คน ผู้เคลื่อนย้ายสินค้า 1 คน โดยใช้เวลาเฉลี่ยในการจัดเรียง 1 วัน โดยได้เตรียมพื้นที่เก็บของใหม่ เพื่อสำรองสินค้าระหว่างการผลิต

จากการบันทึกรายการสินค้ามีการบันทึกที่ผิดพลาด ไม่มีเวลาตรวจสอบ สต็อกสินค้าให้ตรงกับรายการบันทึกสต็อกการ์ด ไม่มีการจดบันทึกรายการสินค้าให้เป็นปัจจุบัน เนื่องจากมีการทำงานคนเดียว จึงเกิดความผิดพลาด รวมไปถึงการเสียเวลาในการค้นหาประเภทสินค้าและไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า การตรวจนับสินค้าที่มีการนำเอาแนวคิดระบบสต็อกการ์ดเข้ามาช่วย แต่ทางร้านเกิดปัญหาไม่มีเวลาจดยอดรายการสต็อกสินค้า เนื่องจากทำงานคนเดียวไม่มีพนักงานคอยช่วย

การจัดรูปแบบของการบริหารจัดการกิจกรรมภายในคลังสินค้าฝ่ายอ้อมคราม หลักๆ ได้แก่ การจัดเก็บสินค้าฝ่ายอ้อมครามแบบใหม่ การแก้ไขข้อผิดพลาดในการบันทึกรายการสต็อกการ์ด การนำระบบสารสนเทศเข้ามาช่วยในการจัดการ การจัดเก็บข้อมูลสามารถช่วยลดระยะเวลาการค้นหาของสินค้าฝ่ายอ้อมคราม รวมทั้งการมีฐานข้อมูลที่ดี ทราบถึงจำนวนของสินค้าฝ่ายอ้อมครามได้แน่นอน สามารถค้นหาสินค้าฝ่ายอ้อมครามที่ต้องการตามประเภทสินค้าได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว

ภาพที่ 1 ระบบการขนถ่ายและการจัดระเบียบคลังสินค้าโดยใช้ 5 ส และระดับความสัมพันธ์

ภาพที่ 2 ระบบการขนถ่ายและการจัดระเบียบคลังสินค้าโดยใช้ 5 ส

ตารางที่ 1 แสดงรายการข้อมูลสินค้าตาม ABC

ประเภทสินค้า	รหัสสินค้า	ชื่อสินค้า	จำแนกตามABC
	A001	มัตย้อมคราม	C
	A002	มัตย้อมครามคละแบบ	
	A003	มัตย้อมมะเกลือ	
	A004	มัตย้อมครามมะเกลือ	
เสื้อยืด (เด็ก)	AA001	มัตย้อมครามคละแบบ	B
เสื้อโปโล	B001	มัตย้อมฟองคราม	
	B002	มัตย้อมครามคละแบบ	
ผ้าพันคอ	C001	ลายฟองคราม	
	C002	ลายคละแบบ	A
	C003	ลายคราม	
	C004	ลายมะเกลือ	
ผ้าคลุมไหล่	D001	ลายอินทนิล	A
	D002	ลายฟองคราม	
	D003	ลายมะเกลือลายเสือ	
	D004	ลายสายฝน	
	D005	ลายดอกพิกุล	
	D006	ลายขอ	
	D007	ลายครามมะเกลือ	
	D008	ลายสก็อต	
	D009	ลายคราม	

แนวทางที่ใช้ในการลดการสูญเสีย

เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจำลองผังคลังสินค้าขึ้นมาใหม่ ได้นำเอาวิธีการสร้างผังคลังสินค้า(ECRS)ที่ช่วยลดการสูญเสียพื้นที่ในการใช้ประโยชน์ภายในคลังสินค้าคือ

การกำจัด (Eliminate) หมายถึง การพิจารณาการทำงานในปัจจุบันและการกำจัดความสูญเปล่าที่พบในการทำงานออกไป เช่น การผลิตที่มากเกินไป การรอคอย การเคลื่อนที่ การเคลื่อนย้ายที่ไม่จำเป็น การทำงานที่ไม่มีประโยชน์ การเก็บสินค้าที่มากเกินไป โดยการตัดทอนการเคลื่อนย้ายที่ไม่จำเป็นออก จัดทำพื้นที่ในการวางสินค้าใหม่อาศัยความถี่ในการขนย้ายสินค้าที่มาจากคำสั่งซื้อของลูกค้าโดยการมองที่ยอดขายของสินค้า

การรวมกัน (Combine) หมายถึง สามารถลดการทำงานที่ไม่จำเป็นลงได้โดยการพิจารณาว่าสามารถรวมขั้นตอนการทำงานให้ลดลงได้รวมขั้นตอนการทำงานที่ซ้ำซ้อนเข้าด้วยกันทำให้กระบวนการผลิตทำได้เร็วขึ้นและลดการเคลื่อนที่ระหว่างขั้นตอนการทำงานลงเพราะถ้ามีการรวมขั้นตอนลงกำหนดตำแหน่งของพื้นที่ในการทำงานแล้วใช้ประโยชน์ของพื้นที่ให้มากที่สุด มีการแบ่งประเภทสินค้าตามกลุ่ม ABC ทำให้มีพื้นที่ในการจัดเก็บและสามารถหาสินค้าได้ง่ายขึ้นหยิบสินค้าได้สะดวกขึ้น

การจัดใหม่ (Rearrange) หมายถึง การจัดขั้นตอนการผลิตเพื่อให้ลดการเคลื่อนที่ที่ไม่จำเป็นหรือการรอคอย ลดระยะทางและลดพื้นที่ในการจัดเก็บ

การทำให้ง่าย (Simplify) หมายถึง การปรับปรุงขั้นตอนการทำงานให้ง่ายและสะดวกขึ้น โดยการออกแบบรูปแบบผังคลังสินค้าเข้าช่วยในการทำงานเพื่อความสะดวกและแม่นยำ สามารถลดของเสียลงได้ เป็นการลดการเคลื่อนที่ที่ไม่จำเป็นและลดการทำงานที่ไม่จำเป็น

สำหรับการจัดวางตำแหน่งของสินค้าแต่ละชนิด การวิจัยในครั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยแผนภูมิความสัมพันธ์ ซึ่งเป็นการพิจารณาถึงระดับความสัมพันธ์ของสินค้าแต่ละชนิด โดยจัดระดับความสัมพันธ์จากมากไปน้อย ความสัมพันธ์ A ระดับความสัมพันธ์มากที่สุด ความสัมพันธ์B ระดับความสัมพันธ์มากเป็นพิเศษ ความสัมพันธ์ I ระดับความสัมพันธ์มาก ความสัมพันธ์O ระดับความสัมพันธ์แบบธรรมดาหรือน้อย ความสัมพันธ์ U ระดับความสัมพันธ์น้อยที่สุด (A→ E→ I→O→U) ดังภาพที่ 1

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์การจัดการคลังสินค้าเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการคลังสินค้า กรณีศึกษาร้านเฮือนนางครามได้ทำการวิเคราะห์แผนผังสาเหตุและผลการจัดระเบียบคลังสินค้าด้วยระบบ 5 ส การวางผังคลังสินค้าด้วยระบบ ECRS การวางสินค้าที่มีความเคลื่อนไหวบ่อยางให้ใช้งานสะดวกและหยิบง่าย เทคนิคการแบ่งกลุ่มสินค้าแบบ ABC Analysis คือการแบ่งประเภทของสินค้าและเลือกวิธีการจัดเรียงสินค้าที่มีการเคลื่อนไหวตามลำดับจากเร็ว ปานกลางและช้า โดยนำเอาจำนวนคำสั่งซื้อของลูกค้ามาเปรียบเทียบผลที่ได้ พบว่าการจัดระเบียบคลังสินค้าด้วยระบบ 5 ส ทำให้การทำงานของพนักงานมีความสามารถมีฝีมือในการทำงานที่รวดเร็วและสะดวก การนำสินค้ามาจัดเก็บเป็นระเบียบ ลดเวลาในการขนถ่ายสินค้า มีพื้นที่ในคลังสินค้าเพิ่มมากขึ้นและไม่มีสินค้าวางกระจัดกระจาย การหยิบสินค้าและการจัดเรียงเป็นระเบียบแยกประเภทสินค้าอย่างเป็นหมวดหมู่

การจัดการคลังสินค้าด้วยการออกแบบคลังสินค้าด้วยระบบ ECRS ทำให้พนักงานใช้เวลาในการหยิบสินค้า การขนถ่ายสินค้าใช้เวลาอันน้อยลงและเมื่อนำการวางผังคลังสินค้าพร้อมกับการจัดกลุ่มหมวดหมู่ของสินค้าแบบ ABC Analysis ทำให้ใช้เวลาในการขนถ่ายสินค้าลดลงมีพื้นที่การใช้สอยภายในคลังสินค้าเพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยทำให้คลังสินค้าร้านเฮือนนางครามได้แนวทางในการจัดการคลังสินค้าใหม่โดยเพิ่มพื้นที่ว่างและระยะทางภายในคลังสินค้าทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลให้สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

2. ผลการศึกษาแนวทางในการจัดการคลังสินค้าใหม่โดยเพิ่มพื้นที่ว่างและระยะทางภายในคลังสินค้า การเพิ่มพื้นที่ว่างและระยะทางภายในคลังสินค้า พบว่า ระยะทางที่ลดลงเนื่องจากสินค้าบางอย่างที่มีถี่ในการขนถ่ายต่ำหรือขายได้ในปริมาณน้อยถูกย้ายไปจัดเก็บบริเวณตำแหน่งที่ไกลกว่าเดิมทำให้ระยะทางของพื้นที่ที่เพิ่มขึ้น

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการคลังสินค้าค้าขายอ้อมคราม กรณีศึกษา: ร้านเฮือนนางคราม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร มีปัจจัย 4 ด้าน ที่มีผลต่อการบริหารจัดการคลังสินค้าค้าขายอ้อมคราม ได้แก่ 1) ด้านบุคคล 2) ด้านวัตถุดิบ/สินค้าสำเร็จรูป 3) ด้านคลังสินค้า 4) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้ได้แนวทางในการจัดการคลังสินค้าแบบใหม่โดยเพิ่มพื้นที่ว่างและระยะทางภายในคลังสินค้าสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลให้ความสามารถในการแข่งขันของร้านเฮือนนางครามเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในสถานการณ์ปัจจุบันได้เป็นอย่างดีซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิสิทธิ์ วงศ์สนธิ (2563) ได้กล่าวว่าแนวทางในการปรับปรุงคลังสินค้าโดยการใช้วิธีปรับปรุงผังโรงงานเพื่อลดระยะเวลาในการดำเนินงานและระยะทางโดยการใช้ทฤษฎี ABC Analysis ในการแบ่งหมวดหมู่สินค้าทำให้เห็นระดับความสำคัญในการจัดการสินค้าแต่ละหมวดหมู่ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญดา ใจใหม่คร้าม (2558) กล่าวว่า การออกแบบแผนผังคลังสินค้าและการจัดเก็บสินค้า โดยได้ทำการออกแบบโดยวิเคราะห์จากพื้นที่คลังสินค้า และปริมาณวัตถุดิบที่มีอยู่ในคลังสินค้า ทำการจัดหมวดหมู่สินค้าและแบ่งประเภทของหมวดหมู่กำหนดตำแหน่งการจัดวางที่แน่นอนเพื่อให้สะดวกในการจัดเก็บ การหยิบและการขนถ่ายสินค้า

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการวิจัยในครั้งนี้ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดวางสินค้าควรมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงให้กับพนักงานเพื่อเพิ่มความสามารถในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารจัดการคลังสินค้าเข้ามาช่วยในการทำงาน เช่น การใช้บาร์โค้ดเพื่อความแม่นยำ สะดวกและรวดเร็วในการปฏิบัติงานเพิ่มมากยิ่งขึ้น
3. ควรทำการตรวจตราการจัดกิจกรรม 5 ส ภายในคลังสินค้าทุกๆเดือน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาเรื่องเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารจัดการคลังสินค้าเข้ามาช่วยในการทำงาน เช่น การใช้บาร์โค้ดเพื่อความแม่นยำ สะดวกและรวดเร็วในการปฏิบัติงานเพิ่มมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ธัญดา ใจใหม่คร้าม. (2559). การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการคลังสินค้า กรณีศึกษาคลังสินค้า 2 ราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร **องค์การคลังสินค้า**. ปริญญานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ประจักษ์ พรหมงาม. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกทำที่ตั้งคลังสินค้าสำหรับกระจายสินค้า กรณีศึกษาการทบทวนวรรณกรรม. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี**, 9(2), 110-122.
- วาสนา จังพานิช. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารการเงินการคลังของโรงพยาบาล. **วารสารหัวหินสุขใจไกลกังวล**, 3(1), 97-111.
- อภิสิทธิ์ วงศ์สนิท. (2563). การจัดการคลังสินค้าเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บสินค้า. สารนิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- อำพรพรณ เข้าจันทร์ และ ชินโสณ วิสิฐนิธิกิจ. (2561). จัดการคลังสินค้าและระดับประสิทธิภาพการจัดการคลังสินค้ากลุ่มบริษัท ชัมมิท. **วารสารการวิจัยสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ**, 11(3), 1490-1418.